

శివ స్తోత్రం
ప్రవచనం

బ్రహ్మశ్రీ చాగంటి కోటేశ్వరరావు శర్మ

ఎమెస్కో

శివ స్తోత్రం

హరిః ఓమ్

శివ అష్టోత్తర శతనామస్తోత్రం చాలా విశేషమైన స్తోత్రం. స్కాందపురాణంలో నారాయణుడు పార్వతీదేవికి ఉపదేశం చేసాడు. పరమశివునికి 63 లీలా మూర్తులు ఉన్నాయి. ఆ లీలామూర్తులలోని పదమూడవ మూర్తిని హరిహరమూర్తి అంటారు. శ్రీ మన్నారాయణుడు శివుని శరీరంలో సగభాగాన్ని పొందుతాడు. భేదం లేని రీతిలో శివకేశవులు కంసారి, కాలారీ ఇద్దరు ఒకే స్వరూపంగా ఉన్నవారు. అలా ఉన్న స్వరూపాన్ని హరిహరమూర్తి అని పిలుస్తారు. అలా ఎందుకు పిలుస్తారంటే దేనికది విడివడి ఉంటే గౌరవం లేదు. అది శాస్త్రం వైదికం కాదు. అనేకములుగా ఉన్నవి ఒకే సృష్టిలోనికి పర్యవసించి పోవడం సృష్టిలోని రహస్యం. సృష్టి ఒకటిగా, రెండుగా, మూడుగా, నాలుగుగా ఉండిపోతే అర్థం లేదు ఒకటిలోకి వెళ్ళిపోవాలి.

“ఏకమేవ అద్వితీయం బ్రహ్మ”

ఆ విధంగా దర్శనం జరగాలి. శ్రీమన్నారాయణుడు శివునిలోని అర్థభాగాన్ని పొందాడు. వివాహ అనంతరం పార్వతీదేవి శ్రీమన్నారాయణుణ్ణి అడిగింది. శివునిలో అర్థభాగాన్ని పొందడానికి ఏ విధమైన ప్రయత్నం చేయాలి అని. ఏది తెలుసుకోవడం వలన మీరు శరీరంలో అర్థభాగాన్ని పొందారో అలా నేను కూడా సగ భాగాన్ని పొందడానికి ఉపదేశం చెయ్యవలసిందని అడిగింది. నారాయణునికి నారాయణికి అభేదం. ఆ సిద్ధాంతం చాలా విచిత్రంగా ఉంటుంది. శివుని భార్య శివాని. రుద్రుని భార్య రుద్రాణి. ఖైరవుని భార్య ఖైరవి. నారాయణి పేరు చెప్పినప్పుడు నారాయణుని భార్య అనకూడదు. నారాయణుని చెల్లెలు నారాయణి. వాళ్ళు ఇద్దరు ఒక్కలా ఉంటారు. ఇద్దరూ అలంకారప్రియులు, ఏవిధంగా నారాయణుడు

పరమశివుని శరీరంలో సగభాగాన్ని పొందాడో అదేవిధంగా నారాయణి అయిన అమ్మవారు పరమశివుని శరీరంలో సగభాగాన్ని పొందడానికి శ్రీమన్నారాయణుని వద్ద ఉపదేశం పొందినది. మనకు అనుమానం రావచ్చు, శ్రీమన్నారాయణుడు అప్పటికే సగం శరీరాన్ని పొందితే మిగిలిన శరీరం అమ్మవారు పొందితే మరి శివునికి అస్తిత్వం ఏది? ఒక సగం నారాయణుడు. ఒక సగం అమ్మవారు. శివుడు అలా ఎలా ఇస్తాడు? అంటే అది ఒక పదార్థంవలె శరీరాన్ని కత్తిపెట్టి కోసెయ్యడం కాదు. దాని వెనక ఒక ఆధ్యాత్మికమైన రహస్యం ఉంటుంది. ఎంతమంది ఎక్కినా పుష్పక విమానంలో ఒకరికి చోటు ఉంటుంది అంటారు. అలా ఎంతమంది పరమాత్మలోకి చేరుతున్నా పరమాత్మలో అవకాశం ఉంటుంది. మూర్తి స్వరూపం మారుతుంటుంది. అమ్మవారు పక్కన చేరితే 14 వది అయిన అర్ధనారీశ్వరస్వామి. 13వ స్వరూపం హరిహరమూర్తి. పరమశివునికి 63 లీలా మూర్తులు ఉన్నాయి. శివుని శరీరంలో అర్ధభాగాన్ని శ్రీమన్నారాయణుడు ఎలా పొందగలిగాడు? పరమశివుని శరీరంలో అర్ధభాగం కోరుకోవడానికి శ్రీమన్నారాయణునికి ఏమి అవసరం వచ్చింది? అని. కాళహస్తీశ్వరశతకంలో ధూర్జటి అంటాడు, అంత అందగాడా?

“వన్నే యేనుగు తోలుదుప్పటము బు-వ్వాకాలకూటంబుచే
 గిన్నే బ్రహ్మకపాల ముగ్రమగు భో - గే కంఠహారంబు మే
 ల్నిన్నీలాగున నుంటయుం తెలిసియున్- నీపాదపద్యంబు చే-
 ర్చెన్నారాయణుడెట్లు మానసము దా- శ్రీ కాళహస్తీశ్వరా!”

ఆయన ఏమన్నా అందగాడా? ఏనుగుతోలు వలిచి పంచెకిందకట్టుకుంటాడు. అందరు పంచ భక్త్యపరమాన్నాలు తింటారు. స్వామి హాలాహలాన్ని తింటాడు. పట్టుకున్న గిన్నె బ్రహ్మగారి కపాలము. మెడలో భయంకరమై బుసలు కొడుతున్న పాములు భూషణాలు. నువ్వు ఇలా ఉంటావని తెలిసి నారాయణుడు నీ శరీరంలో అర్ధభాగం కావాలని మనసు ఎలా పెట్టాడు అంటాడు. ఆయన చూస్తే

మేఘశ్యామం పీతకౌశేయవాసం, శ్రీవత్సాంకం కౌస్తుభోద్భాసితాంగం।
 పుణ్యో పేతం పుండరీకాయతాక్షమ్, వందే విష్ణుమ్ సర్వలోకైకనాథమ్ ॥

అంత అందంగా ఉండే విష్ణువు పురుషుడిని ప్రేమించడం ఏమిటి? ధూర్జటి తెలియక అడిగాడా? దెప్పి పొడవడానికి అడిగాడా? అంటే తెలియక కాదు నిందా స్తుతి అంటారు. ఒక్కసారి నిందించినట్లు ఉంటుంది కానీ లోపల చేసేది స్తోత్రం. శ్రీమన్నారాయణుడు పరమశివునిలో అర్ధభాగాన్ని ఎలా పొందగలిగాడో పరమశివస్వరూపం ఎలా ఉంటుందో శంకర భగవత్పాదులు శివానందలహరిలో చెప్పారు.

“బాణత్వంవృషభత్వమర్ధవపుషాభార్యాత్వమార్యాపతే!
 ఘోణీత్వం సఖితా మృదంగవహతాచేత్యాదిరూపం దధౌ
 త్వత్పాదే నయనార్పణం చ కృతవాన్ త్వద్దేహ భాగో హరిః
 పూజ్యాత్పూజ్యతర స్స ఏ వ హి నచే త్కో వా? తదన్యోఽధికః”

ఒకసారి పరమశివుడు త్రిపురాసురులను సంహరించడానికి సృష్టిలో లేని బాణాన్ని పట్టుకోవలసి వచ్చింది. మేరు పర్వతాన్ని రథంగా చేసుకుని సూర్య చంద్రులను చక్రాలుగా చేసుకుని వేదమూలాన్ని గుర్రాలుగా కట్టుకుని బ్రహ్మగారిని సారథిగా పెట్టుకుని ప్రణవాన్ని చేతిలో కొరడాగా పట్టుకుని అంతకుముందు ఎవరూలేని రీతిలో దేవతా సార్వభౌముడై

“శ్రీకైలే స్వర్ణశృంగే మణిగణరచితే కల్ప వృక్షాళి శీతే
 స్థితే సౌవర్ణ రత్న స్ఫురిత నవగృహే దివ్య పీఠే శుభార్థే
 ఆసీన స్సోమ చూడ స్సకరుణ నయన స్సాంగన స్మేర వక్త్రః
 శంభుశ్రీ భ్రామరీ ప్రకటిత విభవో దేవతాసార్వభౌమ! ”

ఆ రథాన్ని ఎక్కాడు. చేతిలో ధనుస్సు పట్టుకుని యుద్ధానికి వచ్చి మూడవ కంటి మంటతో త్రిపురాసురులను కాల్చిపోతే అక్కడ ఉన్న శ్రీమన్నారాయణుడు, కాలాగ్ని బాణంగా మారి స్వామి చేతిలోకి వెళ్ళి “స్వామీ మేము బాణం అవుతాము. మీ శక్తిని బాణంలోకి ప్రవేశపెట్టవలసినది. బాణం విడచిపెడితే విడిచి పెట్టినవారి శక్తి బాణంలోకి వెదుతుంది. అందుచేత మీ శక్తి మాలోకి ప్రవేశించాలి. అందుకని మీ చేతితో బాణాన్ని పట్టుకుని సంధించ”మని అడిగాడు. అడిగితే ఎంత గొప్పసేవ

చేసావు, ఇవ్వాళ నాచేతితో స్పృశించబడాలని బాణం అయ్యావు అని శంకరుడు సంతోషించాడు. వేదాలను గుర్రాలుగా కడితే లాగలేక కింద పడిపోయాయి. శంకరుడు అంటే సామాన్యమా? అప్పుడు శ్రీమన్నారాయణుడే వృషభమై రథాన్ని లాగాడు. వృషభమై తనని మోసి రథాన్ని లాగినందుకు శంకరుడు ప్రీతిచెందాడు. ఒకప్పుడు వరాహరూపాన్ని పొందాడు. స్వామి అరుణాచలేశ్వరుడిగా ఆవిర్భవిస్తే ఆ శివ లింగం ఆది కనిపెట్టడానికి భూమిని తవ్వుకుంటూ వెళ్ళాడు. సత్త్వగుణ ప్రధానుడు కనక లింగం యొక్క ఆదిని కనిపెట్టలేకపోయానని వెనకకు వచ్చేసాడు. బ్రహ్మ అబద్ధం చెప్పాడు. నువ్వు అబద్ధం ఆడలేదు. ఆ నాడు నా ఆద్యంతాలు తెలుసుకోవడానికి ఎంత ప్రయత్నం చేసావయ్యా! అని సంతోషించాడు. మోహినీ అవతారం స్వీకరించినప్పుడు జగత్తునంతటినీ తన ఆకర్షణలోకి తీసుకోవాలి. అంత సౌందర్యం శంకరుని అర్ధాంగి అయిన అమ్మవారి 'ఈమ్' బీజాక్షరం నుండి వస్తుంది. అమ్మవారి సౌందర్యం శ్రీమహా విష్ణువులోకి వెడితే మోహినీ అంశని పొందాడు. తనభార్యలా ఉన్నాడు అన్నారని చూడటానికి శంకరుడు వచ్చాడు. ఆంతరిక రహస్యం వేరు. అయ్యప్పస్వామి జననం జరిగితే తప్ప మహిషి సంహారం జరగదు. అందుకని శివుడు తండ్రిగా రావాలి. మోహినీ అవతారంలో విష్ణువు రావాలి. వారిద్దరికి కుమారుడు జన్మించాలి. తెలిసీ తెలియని వాళ్ళు విష్ణువు మోహినీ అవతారం ధరిస్తే శివుడు వెంటపడ్డాడు అంటుంటారు. అంత కామం ఉన్నవాడు అయితే మన్మథుని ఎందుకు కాలుస్తాడు. మహిషి మరణించాలి. అంతే కానీ కామానికి లొంగిపోయి వెంటపడ్డవాడు కాదు. మోహినీ అవతారంలో ఉన్న శ్రీమహావిష్ణువు వెనక భార్యగా పరిగణించి వెడితే తప్ప కుమారుడు జన్మించడు. అయ్యప్ప ధర్మశాస్త్ర జననం జరగదు.

హరిస్త్యా మారాధ్య ప్రణత సౌభాగ్యజననీ

అంటారు శంకరులు. అమ్మ వారు ఆడిన నాటకం. మోహినీ అంశతో శంకరుని తృప్తిపరిచాడు స్వామి, ఎంత చక్కగా నాభార్య ఎలా ప్రవర్తిస్తుందో అలా ప్రవర్తించి నా మనసుని తృప్తి పరిచావు అన్నాడు. అది ఎవరు పడితే వారు చెయ్యదగిన విద్య కాదు. ఎందుచేత అనగా మనకి ఒక గొప్ప సంగీత విద్వాంసుడు